

UPROSZCZONE POSTĘPOWANIE RESTRUKTURYZACYJNE

Maniewski & Tarkowski

Uprozczone postępowanie restrukturyzacyjne

Dotychczasowe rozwiązania antykryzysowe, mające na celu ochronę przed upadłością przedsiębiorców, którzy utracili płynność finansową wskutek pandemii COVID-19, niestety nie stanowią realnej ochrony majątku dłużnika przed egzekwowaniem wierzytelności przez jego wierzycieli.

Mając na uwadze powyższe, w ustawie z dnia 19 czerwca 2020 r. o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielonych na zapewnienie płynności finansowej przedsiębiorcom dotkniętym skutkami COVID-19 oraz o zmianie niektórych innych ustaw (dalej jako „Tarcza 4.0”), wprowadzono tzw. uproszczone postępowanie restrukturyzacyjne. Postępowanie to ma umożliwić szybsze i bardziej efektywne przeprowadzenie postępowania restrukturyzacyjnego, przy jednoczesnym zapewnieniu szerszej ochrony majątku dłużnika w toku tego postępowania.

Czym różni się uproszczona restrukturyzacja od innych postępowań restrukturyzacyjnych?

Uprozczone postępowanie o zatwierdzenie układu w związku z wystąpieniem COVID-19 (dalej jako „**uproszczone postępowanie restrukturyzacyjne**”) w dużej mierze prowadzone będzie na podstawie przepisów ustawy z dnia 15 maja 2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne (dalej jako „**Prawo restrukturyzacyjne**”), normujących procedurę postępowania o zatwierdzenie układu. Tarcza 4.0 wprowadza jednak kilka znaczących zmian w porównaniu z tradycyjnym postępowaniem o zatwierdzenie układu.

Przede wszystkim, postępowanie o zatwierdzenie układu nie daje dłużnikowi ochrony przed prowadzonymi przeciwko niemu egzekucjami. Jest to najważniejszy element różnicujący oba postępowania, bowiem uproszczona restrukturyzacja przewiduje zawieszenie toczących się postępowań egzekucyjnych oraz niedopuszczalność wszczęcia nowych egzekucji w okresie poprzedzającym zawarcie układu z wierzycielami.

W uproszczonej restrukturyzacji ciężar postępowania przesunięty zostanie na etap pozasądowy. Uprozczone postępowanie restrukturyzacyjne będzie prowadzone w przeważającej części poza sądem, z udziałem doradcy restrukturyzacyjnego, który na dalszym etapie postępowania będzie pełnił funkcję nadzorcy układu.

Istotnym usprawnieniem jest również skrócenie czasu trwania postępowania. Tarcza 4.0 ogranicza okres pomiędzy otwarciem postępowania a dniem złożenia do sądu upadłościowego wniosku o zatwierdzenie układu do maksymalnie 4 miesięcy.

Kluczowe rozwiązania uproszczonego postępowania restrukturyzacyjnego

Otwarcie postępowania bez udziału sądu

Zgodnie z art. 15 ust. 1 Tarczy 4.0, wszczęcie uproszczonego postępowania restrukturyzacyjnego będzie następować wskutek zawarcia przez niewypłacalnego lub zagrożonego niewypłacalnością przedsiębiorcę umowy z doradcą restrukturyzacyjnym (tj. umowy o sprawowanie nadzoru nad przebiegiem postępowania, o której mowa w art. 210 Prawa restrukturyzacyjnego).

Po zawarciu przedmiotowej umowy, dłużnik powinien przygotować propozycje układowe, spis wierzytelności oraz spis wierzytelności spornych oraz przekazać je nadzorcy układu. Następnie, bez konieczności wcześniejszego wystąpienia z wnioskiem do sądu, dłużnik dokonuje obwieszczenia w Monitorze Sądowym i Gospodarczym o otwarciu postępowania o zatwierdzenie układu.

Obwieszczenia o otwarciu uproszczonego postępowania restrukturyzacyjnego, przedsiębiorca będzie mógł dokonać wyłącznie jednokrotnie, a dzień dokonania rzeczonych obwieszczenia jest dniem otwarcia postępowania o zatwierdzenie układu.

Zawieszenie postępowań egzekucyjnych

Otwarcie uproszczonego postępowania restrukturyzacyjnego będzie wywoływać skutki, których wystąpienie nie było do tej pory możliwe przed złożeniem wniosku o zatwierdzenie układu. Tarcza 4.0 przewiduje bowiem **zawieszenie postępowań egzekucyjnych**, wszczętych przed dniem dokonania obwieszczenia o otwarciu uproszczonego postępowania restrukturyzacyjnego, dotyczących wierzytelności objętych z mocy prawa układem oraz wierzytelności zabezpieczonych rzeczowo **od dnia opublikowania obwieszczenia w Monitorze Sądowym i Gospodarczym aż do dnia umorzenia lub zakończenia tego postępowania**. Co więcej, w tym też okresie **niedopuszczalne będzie wszczynanie nowych egzekucji**. Do objęcia układem wierzytelności zabezpieczonych rzeczowo lub przez przewłaszczenie na zabezpieczenie nie jest wymagane uzyskanie zgody wierzyciela, jeżeli propozycje układowe będą przewidywały pełną spłatę lub nie niższą niż kwota, jaką wierzyciel zabezpieczony uzyskałby z przymusowego zaspokojenia się z przedmiotu zabezpieczenia.

Zakaz spłaty długów objętych układem

W art. 16 ust. 3 pkt 3 Tarczy 4.0 przewidziano, że do uproszczonego postępowania restrukturyzacyjnego będą miały odpowiednie zastosowanie przepisy Prawa restrukturyzacyjnego odnoszące się do przyspieszonego postępowania układowego. W związku z tym, **od dnia wszczęcia uproszczonego postępowania restrukturyzacyjnego aż do jego umorzenia lub zakończenia – zarówno dłużnik, jak i nadzorca układu nie będą mogli spełniać świadczeń wynikających z wierzytelności objętych układem. Zakaz spłaty długów w tym przypadku jest wyrażony kategorycznie, nie jest uzależniony od jakichkolwiek innych, dodatkowych okoliczności i nie może zostać uchylony**. Tarcza 4.0 zakłada także ograniczenie możliwości dokonywania potrażeń wzajemnych wierzytelności między dłużnikiem i wierzycielami, na zasadach dotyczących przyspieszonego postępowania układowego.

Ograniczenie możliwości wypowiedzenia umów najmu, dzierżawy, leasingu lub kredytu

W przeciwieństwie do „tradycyjnego” postępowania o zatwierdzenie układu prowadzonego na podstawie przepisów Prawa restrukturyzacyjnego, w Tarczy 4.0 przewidziano, że **od dnia otwarcia uproszczonego postępowania restrukturyzacyjnego, nie będzie możliwym wypowiedzenie przez wynajmującego lub wydzierżawiającego umów najmu lub dzierżawy lokalu lub nieruchomości, w których jest prowadzone przedsiębiorstwo dłużnika.**

Jest to istotne rozwiązanie z punktu widzenia dłużnika, gdyż pozbawienie go np. nieruchomości, z której korzysta w celach prowadzenia działalności gospodarczej, uniemożliwiłoby mu dalsze prowadzenie przedsiębiorstwa, a w rezultacie także wykonanie układu.

Wypowiedzenie umowy będzie mogło nastąpić jedynie za zezwoleniem nadzorca układu, który powinien przeanalizować w jaki sposób rozwiązanie umowy wpłynie na dalsze funkcjonowanie przedsiębiorstwa dłużnika, a w związku z tym na wykonanie przez niego układu.

Ograniczenia w zarządzie przedsiębiorstwem dłużnika

Od dnia dokonania obwieszczenia w Monitorze Sądowym i Gospodarczym do dnia umorzenia lub zakończenia uproszczonego postępowania restrukturyzacyjnego, **dłużnik będzie uprawniony do dokonywania czynności zwykłego zarządu.** Jednocześnie, **na dokonanie czynności przekraczających zakres zwykłego zarządu, dłużnik będzie musiał uzyskać zgodę nadzorca układu.** Czynność przekraczająca zakres zwykłego zarządu dokonana przez dłużnika bez zgody nadzorca układu (która może być również wyrażona w terminie 30 dni od dnia dokonania przez dłużnika określonej czynności) jest nieważna.

Nadzorca układu będzie mógł udzielić dłużnikowi zgody np. na zawarcie umowy kredytu lub pożyczki, o ile jest to niezbędne do zachowania zdolności do bieżącego zaspokajania kosztów postępowania restrukturyzacyjnego i zobowiązań powstałych po jego otwarciu lub do zawarcia i wykonania układu. Co więcej, w takim przypadku musi zostać zagwarantowane, że środki te zostaną przekazane dłużnikowi i wykorzystane dla umożliwienia realizacji planu restrukturyzacji, a ustanowione zabezpieczenie będzie adekwatne do udzielonego kredytu lub pożyczki. Ponadto, czynności te nie będą mogły zostać uznane za bezskuteczne w stosunku do masy upadłości lub względem masy sanacyjnej, jeżeli informacja o nich zostanie zawarta we wniosku o zatwierdzenie układu, a sąd prawomocnie zatwierdzi tenże wniosek.

Zwołanie zgromadzenia wierzycieli

Niezależnie od tradycyjnego, samodzielnego zbierania głosów w trybie art. 212 Prawa restrukturyzacyjnego, na mocy art. 19 ust. 1 Tarczy 4.0, nadzorca układu uzyska uprawnienie do zwołania zgromadzenia wierzycieli w celu głosowania nad układem, które będzie mogło się odbyć również przy wykorzystaniu elektronicznych środków komunikacji (co dotychczas nie mogło być stosowane w postępowaniu o zatwierdzenie układu).

Ograniczenie czasu trwania uproszczonego postępowania restrukturyzacyjnego

Po dokonaniu obwieszczenia w Monitorze Sądowym i Gospodarczym, nadzorca układu i przedsiębiorca przygotowują propozycje układowe i poddają je pod głosowanie wierzycieli. Układ zostanie przyjęty, jeżeli za jego przyjęciem opowie się większość wierzycieli uprawnionych do głosowania nad układem, posiadających łącznie co najmniej dwie trzecie sumy wierzytelności uprawniających do głosowania nad układem, **przy czym procedura zbierania głosów i przyjęcia układu nie powinna trwać dłużej niż 4 miesiące.**

Nieżłożenia wniosku o zatwierdzenie układu w terminie 4 miesięcy od dnia opublikowania obwieszczenia w Monitorze Sądowym i Gospodarczym prowadzi do umorzenia uproszczonego postępowania restrukturyzacyjnego z mocy prawa.

Ochrona słuszných interesów wierzycieli

W Tarczy 4.0 zostały zaproponowane także rozwiązania, których celem jest ochrona wierzycieli przed ich pokrzywdzeniem wskutek nieuczciwych działań dłużnika. Oprócz konieczności uzyskania przez dłużnika zgody nadzorcy układu na czynności przekraczające zwykły zarząd, ustawodawca zastrzegł także możliwość uchylecia przez sąd skutków opublikowania obwieszczenia w Monitorze Sądowym i Gospodarczym, jeżeli prowadzą one do pokrzywdzenia wierzycieli. Ponadto, dłużnik będzie ponosił odpowiedzialność za dokonanie obwieszczenia w Monitorze Sądowym i Gospodarczym w złej wierze. Wówczas, wierzycielowi lub osobie trzeciej przysługiwać będzie roszczenie o naprawienie szkody.

Maksymalna wysokość wynagrodzenia nadzorcy układu

W przypadku uproszczonego postępowania restrukturyzacyjnego, dłużnik poniesie znacznie mniejsze koszty, niż w przypadku innych postępowań restrukturyzacyjnych. Tarcza 4.0 wprowadza bowiem ograniczenia wysokości wynagrodzenia nadzorcy układu. **W przypadku mikroprzedsiębiorców i małych przedsiębiorców wynagrodzenie nadzorcy układu nie może być wyższe niż 15% kwoty przeznaczonej dla wierzycieli zgodnie z postanowieniami układu.**

W przypadku prawomocnej odmowy zatwierdzenia układu, wynagrodzenie nadzorcy nie będzie mogło być wyższe niż 2 - krotność przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w trzecim kwartale roku poprzedniego, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.

Ograniczenie odpowiedzialności za niezłożenie wniosku o ogłoszenie upadłości

Przepisy Tarczy 4.0 zakładają także pewne modyfikacje zasad zwolnienia osób obowiązanych do złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości dłużnika (np. członków zarządu spółki) z odpowiedzialności wobec wierzycieli.

W przypadku terminowego dokonania obwieszczenia o otwarciu postępowania o zatwierdzenie układu (zgodnie z trybem przewidzianym w art. 25 Tarczy 4.0) wyłączona zostanie odpowiedzialność za:

- szkodę wyrządzoną wskutek niezłożenia w terminie wniosku o ogłoszenie upadłości;
- zobowiązania spółki, o których mowa w art. 299 § 1 Kodeksu spółek handlowych;
- zaległości podatkowe.

Jakie są korzyści dla dłużnika związane z uproszczonym postępowaniem restrukturyzacyjnym?

Zaproponowane w Tarczy 4.0 rozwiązania mają zapewnić szybsze i bardziej skuteczne negocjacje z wierzycielami, prowadzące do zawarcia z nimi układu, przy jednoczesnym zapewnieniu szerszej ochrony majątku dłużnika, niż w przypadku klasycznego postępowania o zatwierdzenie układu.

Jedną z kluczowych zmian wprowadzonych Tarczą 4.0 jest **zawieszenie postępowań egzekucyjnych dotyczących wierzytelności objętych z mocy prawa układem oraz wierzytelności zabezpieczonych rzeczowo**. Ponadto, przepisy Tarczy 4.0 **uniemożliwiają także wszczynanie nowych postępowań egzekucyjnych dotyczących wierzytelności objętych z mocy prawa układem, nawet jeżeli uproszczone postępowanie restrukturyzacyjne nie zakończy się zatwierdzeniem układu**.

Dotychczas to sąd posiadał wyłączną kompetencję do podejmowania decyzji w przedmiocie ochrony majątku dłużnika, w tym w zakresie zawieszenia prowadzonych postępowań egzekucyjnych. Natomiast, zgodnie z założeniami Tarczy 4.0, egzekucje prowadzone wobec majątku dłużnika zostaną wstrzymane z dniem opublikowania obwieszczenia o otwarciu uproszczonego postępowania restrukturyzacyjnego w Monitorze Sądowym i Gospodarczym.

Otwarcie uproszczonego postępowania restrukturyzacyjnego następuje niezależnie od decyzji sądu, zatem **do jego otwarcia wystarczające jest zawarcie przez dłużnika umowy z doradcą restrukturyzacyjnym oraz dokonanie obwieszczenia w Monitorze Sądowym i Gospodarczym**.

W toku uproszczonego postępowania restrukturyzacyjnego, **dłużnik zachowa także kontrolę nad swoim przedsiębiorstwem, a jedynie czynności przekraczające zakres zwykłego zarządu będą wymagały zgody wyrażonej przez nadzorcę układu**.

Uproszczone postępowanie restrukturyzacyjne to także **niższe koszty**, które będzie musiał pokryć dłużnik będący mikro lub małym przedsiębiorcą, w stosunku do kosztów restrukturyzacji, prowadzonej na podstawie dotychczas obowiązujących przepisów Prawa restrukturyzacyjnego. W przypadku większych przedsiębiorców, w zakresie wynagrodzenia dla nadzorca układu mają obowiązywać wolnorynkowe reguły, zapewniające wynagrodzenie na możliwym do zaakceptowania poziomie.

Uproszczone postępowanie restrukturyzacyjne ma mieć charakter czasowy i obowiązywać do 30 czerwca 2021 roku, czyli w okresie, który ustawodawca ocenił się jako czas oddziaływania negatywnych skutków ekonomicznych, powstałych wskutek pandemii COVID-19.

Trzeba jednak zaznaczyć, że planowana jest nowelizacja Prawa restrukturyzacyjnego, której celem będzie pełna implementacja Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1023 z dnia 20 czerwca 2019 r. w sprawie ram restrukturyzacji zapobiegawczej, umorzenia długów i zakazów prowadzenia działalności oraz w sprawie środków zwiększających skuteczności postępowań dotyczących restrukturyzacji, niewypłacalności i umorzenia długów, a także zmieniającej dyrektywę (UE) 2017/1132 (dyrektywa o restrukturyzacji i upadłości) oraz wprowadzenie na stałe rozwiązań proponowanych w Tarczy 4.0.

Jak skorzystać z uproszczonej restrukturyzacji?

Przedsiębiorca, który chce skorzystać z procedury uproszczonej restrukturyzacji powinien zacząć od konsultacji z prawnikiem, który dokona weryfikacji, czy kwalifikuje się on do tego postępowania oraz ustali, czy będzie to dla niego optymalne rozwiązanie.

Kolejnym krokiem będzie wybór doradcy restrukturyzacyjnego, z którym zawarta zostanie umowa, uprawniająca do wszczęcia uproszczonego postępowania restrukturyzacyjnego.

Dłużnik będzie mógł również liczyć na wsparcie między innymi w przygotowaniu propozycji układowych oraz dokonaniu obwieszczenia o restrukturyzacji w Monitorze Sądowym i Gospodarczym.

Kancelaria Maniewski & Tarkowski

Kancelaria Maniewski & Tarkowski to zespół prawników, którzy na co dzień służą klientom swoją wiedzą oraz doświadczeniem. Jedną ze specjalizacji Kancelarii jest połączenie zagadnień prawa upadłościowego i restrukturyzacyjnego z szeroko rozumianym prawem gospodarczym.

Kancelaria świadczy pomoc przedsiębiorcom niewypłacalnym lub zagrożonym niewypłacalnością, którzy obecnie muszą mierzyć się z negatywnymi skutkami ekonomicznymi, powstałymi wskutek wybuchu oraz rozwoju epidemii COVID-19.

Oferujemy pomoc w znajdowaniu rozwiązań prawnych dla osób, które na skutek wyjątkowych i niezawinionych przez siebie okoliczności popadły w zadłużenie. Zajmujemy się kompleksową obsługą prawną, począwszy od oceny sytuacji finansowej klienta, w tym ryzyka utraty płynności finansowej, poprzez zaproponowanie i podjęcie adekwatnych działań naprawczych, aż do prawomocnego zakończenia postępowania sądowego.

Zrób pierwszy krok i skontaktuj się z nami

radca prawny

Paweł Maniewski

☎ + 48 600-4 10- 102

✉ pawel.maniewski@kancelaria-mt.pl

adwokat

Michał Tarkowski

☎ + 48 882-084- 1 44

✉ michal.tarkowski@kancelaria-mt.pl

Maniewski & Tarkowski

📍 Aleja Jana Chrystiana Szucha 8 (IV piętro)
00-582 Warszawa